

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Phimostomvs Scriptvrariorvm Iohannis Dietenbergii
Theologiae professoris profundiss. ac hæreticæ prauitatis
Inquisitoris vigilantiss. co[n]tra hæreticos æditus
Augustæ Anno M.D.XXX.**

Dietenberger, Johann

Coloniæ, 1532

VD16 D 1501

X. Opera nostra bona, esse iustificatoria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29398

nequaquā relinquet inultum, euadere iudiciū velim⁹, nosmet-
ip̃os, p̃enas soluēdo debitas, iudicem⁹. Quas qui hic exoluere
contēnit, post hac vel i purgatorio explebit, vel i inferno, nūquā
exoluturus reddet. Iam de op̃e iustificatione pauca doceam⁹

Math. 5.

¶ DE OPERVM IUSTIFICATIONE.

Operibus nostris nos iustificari tam a schismaticis, quam
a nonnullis pro catholicorum parte stantibus, male au-
diebatur, illis asserentibus, blasphemum et a scripturis alie-
num. Istis autem sermonis improprietatem causantibus ac
dicentibus. Eatenus opera iustificare, quatenus beatificant
Improprie iustificare, proprie beatificare. At q̃a nostr̃e non ē
in hac lucubratiuncula singulorū opiniones vel referre, vel re-
fellere. Sed simpliciter ac sincere, nostr̃e fid̃i veritatē osten-
dere pariter & firmare, hoc em̃ & T, G, R, D, P, ex postolare
visa est, veram ac puram nostr̃e religionis ecclesĩe q̃ catholice
sententiam, subscripto accipito, paradoxo.

¶ CATHOLICAE FIDAEI PARADOXVM.

Operibus ex charitate factis, non solum beatificamur, sed
vere quoque iustificamur. ¶ Paradoxi declaratio.

Quia nob̃ vndiq̃ insidiatur scripturarij, scripturis contra
scriptur̃e veritatē abutētes, p̃mittēdū duxim⁹, quā va-
rie scriptura diuersis tribuat beatificare, nec non iustificare.

Beatificare cū primis deo optio tribuitur, q̃ sol⁹ potēs ē sua au-
toritate, verā (cū om̃ib. ad illā conducētib⁹) p̃stare btitudinem
sc̃dm illud: Domin⁹ salutē tribuit, sperauim⁹ i dom. &c Non ē
, inquit, absq̃ me saluator. Dein btificare his tribuitur, q̃ alios
siue vere, siue false beatos proclamāt. Btificam⁹, inqt, Iacobus
eos q̃ sustinuerūt. Esai: popule me⁹ q̃ te bt̃m dicūt, ip̃i te deci-
piūt, & viā gressuū tuorū dissipant. Et rursum: Erunt q̃ beatifi-
cant populū istū seducētes, & q̃ btificātur p̃cipitari. Tādē btifi-
care q̃q̃ dicūtur, q̃ habita, suos possessores celesti btitudie dig-
nos efficiūt. Hoc modo, dei dōna, q̃b⁹ fideles ad supnā btitudi-
nē ordinātur, btificare dicūtur, siue habit⁹, siue act⁹, siue aliud
qd̃ sint. Sic beatificamur fide sc̃dm illud. Bt̃i q̃ non viderūt &
crediderūt, Spe q̃q̃. d. Paul. Spe salui facti sumus. Charitate,
referēte Tho. bt̃ioēs q̃ diligūt te. G̃ra & remissione peccatorū

Eccle. 45.
Psal. 83.
Prou. 21.
i. Tim. 4.
Esa. 43.
Osc. 13.
Iaco. 5.
Esaia. 2.
Esaia. 9.

Iona. 20.
Roma. 8.
Tobia. 19.

2^a Gal. 1
Mat. 5.
Luc. 6.

Mat. 25
Iohan. 13
Iohan. 5

Rom. 2.
Mat. 16
Iaco. 5.

Mat. 5.

Beati quorum remissæ sunt iniquitates. Paupertate spiritus, mititate, luctu, patientia. Cordis munditia, pace, Similibusq; secundum illud. Beati pauperes spiritu, Beati mites, Beati qui lugent, Beati mundi corde, Beati pacifici, Beati qui patiuntur propter iusticiam, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Hoc modo certum est, & opera bona beatificare, testante saluatore, Beati (inquit) misericordes. Venite benedicti patris mei, precipite regnum, &c. Esuriui, & dedistis mihi manducare, & reliqua similia. Quamdiu enim vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Si hæc scitis, beati estis si feceritis ea: Venit enim hora in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem filij dei, & procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vitæ. Hinc Paulus ait: Reddet deus unicuique secundum opera eius, his quidem qui secundum patientiam boni operis, gloriam & honorem & incorruptionem quærentibus vitam æternam. Et Iacobus: Estote factores verbi, & non auditores tantum, salientes vosmetipsos, quia si quis auditor est verbi, & non factor, hic comparabitur viro consideranti vultum nauitatis suæ in speculo, considerauit enim se & abiit, & statim oblitus est qualis fuerit. Qui autem prospexerit in lege libertatis, & permanferit in ea, non auditor obliuiosus factus, sed factor operis, hic beatus in facto suo erit. Dicente domino: Qui fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cælorum, beatificanti itaque suos actores, opera bona, hoc est, ad beatitudinem promouent, & meritorie perducunt, de quibus supra satis diximus, cum illa tam meritoria quam satisfactoria ostendimus. Quod autem a plerisque opera, proprie beatificare, non iustificare asseruntur, meo iudicio minus caute, minusque vere dicitur, eo quod operibus scriptura, iustificationem æque manifeste tribuit, id quod mox palam faciemus. Itaque ne propter incautam quorundam assertionem, diuinarum scripturarum, aut negare. aut non synceram confiteri veritatem cogamur, totaque scripturam nostra leuitate dubiam, nutantem, ac fluctuantem faciamus: opus nostra, nos vere iustificare iam docebimus, præmissa tamen primū eius voculæ, nimirum iustificationis declaratione.

¶ Cū

CAPVT. VII.

¶ Cum in scriptura iustificari, pro iustū fieri interdū vsurpetur, sitq; vulgaris hæc eius vocis significatio, nemo aut su-
is opibus apud deum iustus fiat, imo iusta opa iustum, tam-
quam fructus arborē, sequantur. Scripturarū iustificationē
opibus, nequaquā conuenire opinantur, ipsius vocis appella-
tione, eiusq; significationis ignoratione, manifeste decepti,
credentes iustificationem haud in alia aliqua significatio-
ne vsurpari, id quod apte erroneū est. Nam apud Ezechielē
de Hierusalem legimus. Iustificasti sorores tuas in omnibus
abominationibus tuis, quas opata es. Iustificatæ enim sunt
a te. At peccatis & abominationibus nemo iustificari, hoc
est, iustus fieri creditur, & nihilominus p̄ctis iustificatæ sor-
res dicantur. Oportet ergo iustificationis nomē aliā aliquam
habere significationē. Et in Apocalypsi scriptū est. Qui iu-
stus est, iustificetur adhuc. At qui iam iustus est, quomodo
adhuc iustificari, hoc est, ex iniusto iustus fieri præcipitur?
Si iniustus ē, non recte dicitur: Qui iustus est, iustificetur. Si
vero iustus, non potest adhuc iustificari, hoc est, ex iniuste iu-
stus fieri. Cum autem scriptura solui nequaquam possit, iu-
stificationis nomen necesse est confiteamur haud vno modo
in scripturis vsurpari.

¶ Scito itaq; diuinas scripturas iustificationem accipere,
ne dū pro status iustitiæ immutatione quo de iniustitia ad iu-
stitiā transitur, & iustitia de nouo adipiscitur, sed & pro ade-
ptæ iustitiæ perfectione, augmentatione, consummatione, ac
tādem p̄miatione, sic vt iustificari dicatur, non tñ q ex iniu-
sto iustus efficitur, id quod absq; omni dubio deus p fidē ac
gratiam facit: dicente Paulo. Deus est q iustificat, cuius gra-
tia iustificati sumus, per redemptionem quæ est in Christo
Iesu, quem proposuit deus propitiatorem per fidem in san-
guine ipsius ad ostensionem iustitiæ suæ, propter remissionē
præcedētium delictorum, in sustentatione dei, ad ostensio-
nem iustitiæ eius in hoc tempore, vt sit ipse iustus & iustifi-
ficans eū qui ex fide est Iesu Christi. Sed etiamnum q iustus
reputatur, & qui in iustitia crescendo, ac proficiēdo consum-
matur

Y

matur

FRENVM LVTHERANORVM.

matior efficitur. Sic enim legimus. Qui iustus est (gratia videlicet per fidē a peccatis purgatus) iustificetur adhuc, bonis nimirum, opibus in iustitia crescendo, atq; iustitiā adimplendo, secundum illud. Sic decet nos omnem iustitiam adimplere. Nisi enim abundauerit iustitia vestra plus quā, Scribarum & Phariseorum, non intrabitis in regnum cælorum. Hinc iusto cuiquam præcipitur. Non verearis vsque ad mortem iustificari, & subditur causa. Quoniam merces dei, id est, æterna vita, manet in æternum, iustificatis videlicet parata. Illic etenim iustitia finaliter consummabitur, dicēte scripturas. Nosse te, consummata est iustitia.

¶ His itaq; modis, iustitiæ videlicet pfectione, adimplentione necnon consummatione, scriptura iustificationē, operibus bonis tribuit. Iustitia etenim quæ lege præcipitur, legis obedi-
tione, seu bonis operibus adimpletur, per adimplentionem autem & obedientiam legis quisquis iustificatur, hoc est, iustior, id est, in iustitia perfectior, & apud deū ac homines iustus reputatur, iustorumque albo adiudicatur. Non enim auditores legis, sed factores iustificabuntur. Propter quod dictus Iohannes ait. Nemo vos seducat filioli. Qui iustitiam facit iustus est. Quod si iustitiæ factores iustificabuntur, & qui iustitiam facit iustus est, quis iam addubitabit iustum operibus quoque adhuc iustificari, hoc est, in iustitia perfectiorem ac consummatiorem, iustitiæq; præmio dignorem fieri? Hinc veritas ait, Si hæc scitis, beati estis, si feceritis ea. Et beatus Iacobus. Estote factores verbi, & non auditores tantum fallentes vosmetipsos, quia si quis auditor est verbi, & non factor, hic comparabitur viro consideranti vultu natiuitatis suæ in speculo, considerauit enim se & abiit, & statim oblitus est qualis fuerit. Qui autem perspexerit in lege perfectæ libertatis, & permanserit in ea, non auditor obliuiosus factus, sed factor operis, hic beatus in facto suo erit. Simile est huic quod dominus ait. Quid vocatis me domine domine, & non facitis quæ dico. Omnis qui venit ad me, &
& audit

CAPVT. VII.

& audit sermones meos & facit eos, similis est homini ædificanti domum qui fodit in altum, & posuit fundamentum supra petram, inundatione autem facta illisum est flumē domui illi, & non potuit eam mouere, fundata enim erat supra petram. Qui autem audit & non facit, similis est homini ædificanti domum suam supra terram sine fundamento, in quam illisus est fluuius, & continuo cecidit, & facta est ruina illius domus magna. Et alibi, cuidam interroganti, quid faceret vt vitam æternam haberet. Respondit. Si vis ad vitā ingredi, serua mandata dei. His & similibus aptissimis scripturaræ testimonijs iusticiam bonis operibus consummari, & consummatione beatitudinem mereri comprobatur, quamobrem opera iustificare haud inepte dicuntur, non quidem status immutatione, faciendo de impio pium, de prophano sanctum, de iniusto iustum, de pessimo optimum, nec iusticiam non habitam causando (nisi forsan dispositiue.) Hoc enim dei gratia in nobis efficit: Sed assecutum iusticiæ statum perficiendo & consummando ac etiam contestando, atq; tandem ad consummatam iusticiam perducendo, quod & Paulus plane docuit vbi ait: Filius dei factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis æternæ. Nemo igitur sibi de qualicunque solius fidei iustitia blandiatur, nisi enim & dei filio obedientiam, quæ sit operis exhibitione, præstiterit, sola fide non solum non iustificabitur, imo etiam fides illi poenas aliquando daturæ committas, in peccatum reputabitur. Nec apostolus ait: Factus est omnibus solam fidem habentibus, sed omnibus obedientibus sibi, causa salutis æternæ. Clarum est itaque nos obedientia & operibus bonis iustificari & ad iusticiæ consummationem, hoc est, beatitudinis assecutionem perducī. Hinc bona ipsa opera, diuinæ videlicet legis obedientias ac obseruantias, D A V I D toties appellat iustificationes, nimirum, quod suos iustificant actores ipsa, eodem P S A L M I S T A dicente.

Y n In-

FRENVM LVTHERANORVM.

In æternum non obliuiscar iustificationes tuas, quia in ipsis viuificasti me. At sine iustificatione, neminem viuificare possunt. Iustificat igitur opera bona, quātūuis iustificatum sequatur. Hæc, si iustificationem operæ negantes rite pēsitauerit, nec ipsos posthac nobis aduersarios credimus futuros.
M.D.XXX. Augustę Octob. vltima.

DE SACRAMENTALI CONFESSIONE. CAP. VII.

IN harenam quoq; sacramentalis illa, iam in ecclesia consueta confessio, per scripturarios (Rotherodamicis forsan argumētis motos quasi dubia.) in his comitijs vocatur, quā tamē ab ecclesiastico senatu, imo ab ipso dei verbo, decisam, p multos ānos feliciter complexi sumus. Hanc etsi ab hoīm nemine primā institutā ostendere possint, nouitium tamē hoīs licet nesciant cuius, figmentū mentiri haud verētur, qbusq; possunt viribus ab ecclesia moliūtur exturbare. At catholici murum sese pro illa obijciētes, & gladio dei verbi defendūt, & hasta, de thesauris suis tā noua quam vetera proferentes, qbus confessionē sacramentalem, qua n & euangelicā ecclesia agnoscit, scripturis fundatā commonstrēt. Paucis hæc sub indicabimus scripturarum auctoritates quibus ad hoc orthodoxi patres vsi sunt breuiter adducturi. Beatus Clemens Sancti Petri successor & discipulus, martyr venerandus, eā confessionē scribit fundatam atq; diuinitus exactam, in verbo beati apostoli Iacobi ubi ait. Confitemini alterutrum peccata vestra vt saluemini. Hæc auctoritas, etsi a modernis hæreticis rideatur, nob tamē haud aliter quā diuinū qddā oraculū ē suscipiēdi, eo quod ab apost. Christi, ab vniū illorum ore profectam agnoscimus, de quibus dominus ait. Qui vos audit, me audit, Vos non estis qui loquimini, sed spiritus patris vestri, qui loquitur in vobis. Itaque quod Christi apost. ex Christi commissione, ex sancti spiritus suggestionē, ex celestis patris inspiratione loqitur, aliū nemo loqui credendus.